

Handläggare: Burhanettin Yildiz

Tfn: 08-508 034 43

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

16. Remissvar angående förslag till Renhållningsordning för Stockholms kommun innefattande föreskrifter och avfallsplan

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Jack Kindberg
Stadsdelsdirektör

Gabriel Marawgeh
Avdelningschef

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Integration och Utveckling.

Remissen

Renhållningsnämnden beslöt den 16 mars 2005, att förslaget till renhållningsordning för Stockholms kommun, innefattande föreskrifter och avfallsplan, sänds på remiss. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har fått remissen för yttrande senast 20 juni 2005.

Remissmaterialet omfattar över 120 sidor text. Remissutgåvan finns som bilaga men är även tillgänglig på

www.stockholm.se/avfall/renhallningsordning

Remissen består av två delar. Den första utgörs av förslaget till föreskrifter om avfallshantering för Stockholms kommun. Förslaget innebär i huvudsak en revidering av befintlig föreskrift. Dels har språkliga förtydliganden gjorts, dels har anpassningar gjorts till förändringar eller möjliga kommande förändringar av juridisk art. Föreskrifterna förslås att

börja gälla från och med den 1 januari 2006 då tidigare renhållningsordning upphör att gälla. Undantag och medgivanden som har lämnats med stöd av tidigare bestämmelser gäller tills vidare.

Remissens andra del behandlar förslaget till avfallsplan för åren 2006-2010.

Sammanfattning

I miljöbalken (SFS 1998:808) finns krav om att varje kommun skall upprätta en renhållningsordning med föreskrifter och avfallsplan. Stockholms Kommunfullmäktige gav renhållningsnämnden i uppdrag att ta fram en ny renhållningsordning som skall börja att gälla senast 1 januari 2006 (KF 2003-11-17, 25§). Enligt uppdraget ska avfallsplanen utgå från:

- Stadens miljöprogram
- Kommunfullmäktiges och renhållningsnämndens uppdrag
- Nationella miljö kvalitetsmål
- EU:s direktiv inom avfallsområdet
- Svensk avfallslagstiftning

Syftet med avfallsplanen är bl.a. att redovisa uppgifter om allt avfall som uppkommer i kommunen samt kommunens åtgärder för att minska avfallens mängd och farlighet. Planen innehåller även en nulägesbeskrivning samt en uppföljning av avfallsplanen för åren 2002-2005 men som inte är föremål för yttrande.

Utifrån ovan nämnda utgångspunkter har fyra mål med delmål och tillhörande nyckeltal arbetats fram. Målen är övergripande och riktar sig till alla som lever och verkar i staden medan delmålen är avgränsade till de avfallsslag och avfallsinnehavare som staden har inflytande över. Målen och delmålen är följande:

- **Mål 1. Mängden genererat avfall per invånare skall minska.**

***Delmål 1.1.** Mängden genererat hushållsavfall per invånare skall minska med 10 viktprocent jämfört med år 2003.*

Alla avfallsinnehavare och producenter av produkter och varor är ansvariga för att delmålet skall nå liksom stadens nämnder och styrelser. Genom informationsinsatser till avfallsinnehavare samt genom agerande inom den egna verksamheterna har staden möjlighet att påverka den mängd hushållsavfall som genereras.

***Delmål 1.2.** Stadens förvaltningar och bolag skall integrera avfallsperspektivet i upphandling och verksamhetsplanering.*

Staden upphandlar varor och tjänster för stora belopp. I upphandlingsskedet bör hänsyn tas till varans hela livscykel. För att göra detta möjligt krävs att de som arbetar med upphandling har god kunskap om vilka möjligheter som finns att ställa sådana krav. Staden bör erbjuda kompetensutveckling inom miljö- och avfallsområdet för de som arbetar med upphandlingar. Stadens nämnder och styrelser är ansvariga för att delmålet nås.

- **Mål 2. Mängden farligt avfall som samlas in skall öka.**

Delmål 2.1. *Hushållen skall erbjudas goda möjligheter att lämna ifrån sig sitt farliga avfall.*

Insamlingssystemet behöver byggas ut för att nå målet.

Insamlingssystemet bör vara en kombination av olika lösningar med hänsyn tagen till olika förutsättningar. Renhållningsnämnden och el-producenter är ansvariga för att skapa goda insamlingssystem. Hushållen är viktiga aktörer för att farligt avfall sorteras ut och lämnas till insamlingssystemet.

Delmål 2.2. *Andel invånare som bedömer att de har en god kunskap om hur det farliga avfallet skall sorteras skall överstiga 90 procent.*

Avfallsinnehavarna behöver god kunskap om vilket avfall som är farligt, hur det skall sorteras och vart det skall lämnas. För detta krävs informationsinsatser. Ansvariga för att delmålet nås är Renhållningsnämnden i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, konsumentnämnden, samtliga stadsdelsnämnder och el-producenter.

Delmål 2.3. *Andel avfall i ”soppåsen” och i grovavfallet som utgörs av farligt avfall skall minska till mindre än 1 promille.*

För att minska mängden farligt avfall i ”soppåsen” krävs omfattande informationsinsatser ifråga om produktval och hantering av uppkommet farligt avfall samt en utveckling av insamlingssystemet för farligt avfall. Renhållningsnämnden i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, konsumentnämnden, stadsdelsnämnder och avfallsinnehavare är ansvariga för att delmålet nås.

- **Mål 3. Mängden avfall som nyttiggörs skall öka**

Delmål 3.1. *Andel hårdplast som materialåtervinns skall öka.*

Hårdplast som inte är förpackningar går idag huvudsakligen till energiåtervinning. För att spara på ändliga resurser bör fraktionen återvinnas och möjligheter till detta bör utvecklas. Renhållningsnämnden och samtliga avfallsinnehavare är viktiga aktörer för att delmålet nås.

Delmål 3.2. *Andel avfall i ”soppåsen” respektive grovavfallet som utgörs av förpackningar och tidningar skall vara mindre än fem procent.*

För att minska andelen förpackningar och tidningar i ”soppåsen” och i grovavfallet krävs riktade informationsinsatser och en förbättring av producenternas insamlingsystem. Staden har ansvar för information om hushållens skyldighet att sortera ut förpackningar och tidningar. Producenterna ansvarar för information riktad till andra avfallsinnehavare än hushåll. Ansvariga för måluppfyllelsen är producenterna genom materialbolagen samt renhållningsnämnden. Samtliga avfallsinnehavare är viktiga aktörer för en ökad utsortering.

Delmål 3.3. *Staden medverkar till att marknaden för återvunnet material och produkter som innehåller återvunnet material växer.*

En förutsättning för att mängden avfall som materialåtervinns skall öka är att det finns en marknad för återvunnet material och produkter som innehåller återvunnet material. Genom att, i upphandlingar, ställa krav på varans sammansättning kan staden medverka till att marknaden för dessa växer. För att nå delmålet krävs att de som arbetar med upphandlingar har god kunskap om vilka krav som kan ställas och staden bör därför erbjuda kompetensutveckling inom miljö- och avfallsområdet för de som arbetar med upphandlingar.

Stadens nämnder och styrelser är ansvariga för att delmålet nås.

Delmål 3.4. *Minst 35 procent av matavfallet från hushåll, restauranger och butiker skall gå till biologisk behandling.*

Matavfall som sorteras ut och behandlas biologiskt är en resurs i form av växtnäring och om det behandlas genom rötning, även biogas. För att nå delmålet krävs att staden erbjuder ett lättillgängligt insamlingsystem och att det finns behandlingskapacitet för insamlade mängder.

Renhållningsnämnden måste aktivt informera restauranger, livsmedelsbutiker och hushåll om hantering av matavfall samt vidareutveckla differentierade renhållningsavgifter för stimulering till utsortering av matavfall. Viktiga aktörer är renhållningsnämnden, Stockholm Vatten AB, restauranger, livsmedelsbutiker och hushåll.

Delmål 3.5. *Andel grovavfall som går till deponi skall minska med 10 procent.*

Insamling av hushållens grovavfall sker via stadens återvinningscentraler och fastighetsägarnas grovavfallshantering. För att minska andelen grovavfall som deponeras krävs bl.a. utvecklade fastighetsnära och centrala sorteringsmetoder.

Viktiga aktörer är renhållningsnämnden, grovavfallsentreprenörer, fastighetsägare och avfallsinnehavare.

- **Mål 4. Stockholms avfallshanering skall präglas av god tillgänglighet.**

Delmål 4.1. *Öka kunskapen om avfallshanering samt stärka förtroendet för systemet.*

För att öka andelen invånare som bedömer att de har goda kunskaper om avfallshanering samt har ett stort förtroende för avfallssystemet krävs information om varför det är viktigt att hantera avfallet på ett visst sätt, hur avfallet omhändertas och vilka miljöeffekter som uppstår. Information är av strategisk betydelse i detta sammanhang. Stadens information bör vara målgruppsinriktad och i möjligaste mån föras i dialog med berörda parter. Renhållningsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, konsumentnämnden och samtliga stadsdelsnämnder är viktiga aktörer för att nå delmålet.

Delmål 4.2. *Hushåll och verksamheter skall erbjudas goda möjligheter att lämna ifrån sig sina förpackningar och tidningar.*

Staden har ansvar för målgruppsanpassad information till hushåll om skyldigheten att sortera ut förpackningar och tidningar samt om tillgängliga insamlingssystem medan producenterna har ansvar för motsvarande information till andra än hushåll. För att skapa lämpliga och lättillgängliga system krävs en kombination av olika insamlingssystem, så som publika insamlingssystem, kvarters- och fastighetsnära insamling, beroende av bebyggelsestruktur. Producenterna genom materialbolagen, renhållningsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, samtliga stadsdelsnämnder och fastighetsinnehavarna är viktiga aktörer för att delmålet skall nås.

Delmål 4.3. *Minst 50 procent av stadens flerbostadshushåll skall ha tillgång till fastighetsnära insamling av förpackningar.*

För att nå målet krävs ett utökat krav för producenter att medverka till fastighetsnära insamling, en utvecklad differentierad renhållningsavgift samt retroaktiva krav i plan- och byggnadslagstiftningen. Producenterna, fastighetsinnehavarna, stadsbyggnadsnämnden, gatu- och fastighetsnämnden samt renhållningsnämnden är ansvariga för att delmålet nås.

Delmål 4.4. *Under planperioden skall fem återvinningscentraler uppföras.*

För att Stockholms avfallshanering skall präglas av god tillgänglighet krävs en utveckling av insamlingssystemet för hushållens grovavfall. Stadens tre återvinningscentraler är hårt belastade och behovet av fler återvinningscentraler är stort. Målsättningen är att det skall finnas sex till åtta återvinningscentraler inom staden. För att nå delmålet krävs att staden

aktivt arbetar för att identifiera möjlig lokalisering för nya återvinningscentraler och närmare utreder och projekterar på de platser som bedöms vara lämpliga. Renhållningsnämnden tillsammans med gatu- och fastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden är ansvariga för att delmålet nås.

Förvaltningens förslag till beslut

Angående föreskrifter för avfallshantering

Stadsdelsförvaltningen har inget att erinra mot förslagen till nya och reviderade föreskrifter för avfallshantering. Nya och reviderade föreskrifter behövs med tanke på erfarenheterna med arbetet under de senaste åren, nya förutsättningar och förändringar i stadens organisationer samt förändringar i lagstiftningen.

Angående förslaget till ny avfallsplan

Först lämnas en kort allmän kommentar och därefter några delmål som kommenteras.

Förvaltningen är i huvuddrag positiv till förslaget om avfallsplanen. Avfallsmängden bedöms till följd av befolkningsmängden öka. Stadsdelsförvaltningen anser att stadens avfallshantering behöver, med avseende på den tekniktillgång som finns, effektiviseras för att hantera den ökade avfallsmängden. Förbränningskapaciteten i de verk som finns är snart fullt utnyttjad, varför källsorteringen måste förbättras för att öka materialåtervinningen.

Förvaltningen ställer sig tveksam till att göra externa parter eller allmänheten till ansvariga för uppfyllelse av något av stadens uppsatta delmål. Detta skulle förutsätta någon form av tillsyn och med tydliga hänvisningar till tvingande bestämmelser. Troligen skulle det också behövs en ekonomisk insats om t ex stadsdelarna ska stå för denna tillsyn. Stadsdelsförvaltningen anser att informationen till allmänheten och särskilt för sådana som har annat ursprungsspråk än svenska ökas och förenklas. För att kunskapen om källsortering ska få fullgod effekt måste den i högre grad vara kopplad till det faktiska möjligheten att sortera ut farligt avfall.

Förvaltningen anser att den information som ska bidra till måluppfyllelsen samordnas inom staden men i samarbete med stadsdelarna.

I stadsdelen finns ett annat problem s.k. tjuvtippling, som vi vill uppmärksamma. Andra kommer utifrån och dumpar sitt avfall vid de miljöstugor som finns runt om i stadsdelen. Avfallet är oftast osorterat och i vissa fall farligt. Detta innebär ökade kostnader, dels stadsdelsförvaltningen och dels för fastighetsägarna. Här behövs det därför samordnade insatser av informationsmässig och repressiv karaktär.

Delmål 1.2. "Stadens förvaltningar och bolag ska integrera avfallsperspektivet i upphandling och verksamhetsplanering"

I stadsdelen är det oftast verksamhetschef/enhetschef som upphandlar. För att uppnå delmålet behövs det dels kompetenshöjning och dels riktlinjer om miljökrav i upphandlingar med en tydlig checklista om viktigaste miljökraven som ska ställas vid en upphandling.

Delmål 2.1. "Hushållen skall erbjudas goda möjligheter att lämna ifrån sig sitt farliga avfall"

För att uppnå delmålet är viktigt att hushållen har närhet till "miljöstugan" och denna är lätt tillgänglig på andra sätt och mer anpassningsbar för att kunna ta emot även större saker, som t.ex. större plastleksaker. Det är viktigt att förmedla till, i första hand boende men också verksamma i stadsdelen, vilka avfallsslag som är viktigast att sortera ut som t.ex. farligt avfall, metaller och hårdplast.

I vår stadsdels skulle det behövs tätare hållplatser och stopp för den mobila miljöstationen. Här bör man också tänka på handikappade och andra funktionshindrade. Tidningshämtningen är exempel på hur det kan försämrats och minska viljan att källsortera. En kart med tydlig markering av återvinningscentraler skulle bidra till kunskapen om var man kan avhända sig sitt farliga avfall.

Delmål 4.1. "Öka kunskapen om avfallshanteringen och stärka förtroendet för systemet"

Att öka kunskapen om avfallshantering är viktigt. I vår stadsdel finns det behov att förstärka informationen om bla. källsortering dels genom praktiska projekt och dels genom användandet av andra språk än svenska. Då avståndet till närmaste återvinningscentral är långt och många saknar tillgång till bil borde det i avfallsplanen finnas åtgärder angående transporterna av avfallet. Det behövs särskilda, riktade, praktiska åtgärder för att återupprätta förtroendet för t.ex. pappersåtervinning. Förvaltningen ser därför positivt på att det planeras fler återvinningscentraler.

Behov finns också att se över förhållandet mellan stadens olika verksamheter t.ex. mellan Sisab och stadsdelsförvaltningarna. Större tydlighet behövs för vem som ska ansvara för projekteringar, ombyggnader osv. av avfallsrum, tömningsvägar och annat, för att kunna uppfylla dagens krav på goda möjligheter för verksamheterna att lämna ifrån sig sina förpackningar och tidningar.

Slut.